

Auhinnatöð

Auhinnatöð.

Kirschfeld, Carl

Auhinnasto 366 510

mägusõna... "succus mira, odoris
fragantia."

Terupalsami.

Käätuse määramise meetodite
värden hindamine.

Käesolev töö on taunustatav
alati kalade
arhiivina vääriliseks
Autor: Karl Rich.
Kirschfeldt.

õige: J. J. J. J.
Tarku ülikooli Sekretär

1. XII. 26.

D321913

Sisukord:

	lk.
<u>I</u> <u>Ajalugu</u>	1.
Saamisveis	5.
Tected valge palsami üle	8
" kuiva palsami üle	9
Harilik perupalsam	10
Cinnameiin.	10
Thorns'i tabel.	13
Kaielused cinnameiini osaldast. üle	13
ja Tschirch'i ja Trogi'uurimuse	
tagajärgid.	15.
Peruresinotarool.	18.
<u>II</u> <u>Pharmaxapeade nõuded:</u>	
Ameerika farmaxep. <u>VIII</u>	19
Belgia " <u>III</u>	21
Daani " <u>VII</u>	22
Inglis " -	23
Jaapan " -	24
Haaalia " -	25
Hollandi " -	26
Austria " -	27
Hene " -	28
Rootsi " -	30
Schveitsi " -	31
Hispaania " -	34.
<u>III</u> <u>Metoodid ja nende hindamine.</u>	
Dr. F. Lehmanni ja Müller'i	36
K. Dietrich'i	37
Dr. Fromme	46
Dr. Hahnlich'i	48
D. L. B. V	50

Meetodite nõudlev hindamine	51
Looviteer meetod	52
Kuortpöõami meetodid	54
Marsi "	"
J. V. Hallie "	"
Lõpusõna	"

1863 aastal kirjutas Dorat peennalt põuusest.

1900 aastal rääkis sõna pool Põuusest. Tema teadeti-linguad alustasid selle, mis teadeti-linguad et siinast. 18" aasta põuusest rääkis siinast siinast siinast.

1900 aastal rääkis sõna pool Põuusest. Tema teadeti-linguad alustasid selle, mis teadeti-linguad et siinast. 18" aasta põuusest rääkis siinast siinast siinast.

1900 aastal rääkis sõna pool Põuusest. Tema teadeti-linguad alustasid selle, mis teadeti-linguad et siinast. 18" aasta põuusest rääkis siinast siinast siinast.

1.
Kuna perupalsami väärtus saamise viisid
olevad, pean kohuseks seda lähemalt kirjeldada,
mida mulle, saamise kohal viikimiste teadlaste
andmed võimaldavad.

1863 aastal kirjutas Dorat pikemalt palsami
saamist.

Järgmisena kirjutas apteeker Th. Hyss
Flückiger'ile palsami tootusest.

1900 aastal käis koha peal Preuss. Tema
teated langevad eelmistega ühte, mis toentab
et viimased 50da aasta jooksul saamise viisides
muudatusi pole olnud.

Varemalt peeti perupalsami põhitaimeks
Toluifera Balsamum L. (*Myroxylon balsamum*),
kuna pärastised uurimised toentavad et *Toluif.*
ex Myroxylon Pereirae Klotzsch (*Myroxylon*
Balsamum L. var. *phys. Pereirae*) ta ei ole põhi-
taimeks tuleb lugeda ja kui füsioloogiline
var. toluipalsami puu *ex Myroxylon Balsam* on.
Myroxylon Pereirae kuulub *Papilion.-Legumin.*
perexonda. Määravad on teda Linne (poeg)

1781 aastal Mutis'õ käest saadud oksste
järele, (Joh. Coelestin Mutis hispaania filoloog,
kes 40 aastat 1760-1792 Uues Granada's Taini-
uuris) Puu nimetus Myroxylon on väetud.
Ῥό μύρον-palsam-ja Ῥό ξύλον-puu. Mõlemad
palsamipuud sarnanevad väliselt teineteisele
nõnda, et Tschirch, kes neid Buitenzorgis
kultiveerituna nägi, kunagi ei saanud neid
teravalt eritleda.

Myroxylon Pereirae' on oma piiratud
hõrdlemisi kitsas kasvamisala ta leidub nimelt
ainult kesk-Ameerika riigi San Salvadori
palsamirannal (Costa del Balsamo), Libertad
ja Axahuatla sadamete vahelisel maa alal,
kuid mitte otse rannal, vaid kaugemal
sisemaal, sulutuid salke moodustades (Balsa-
malid).

Dorati andmete järele on palsamirannal
rohkesti kolooniaid (pueblos), millede ümbrus-
konna puudest palsami valmistatakse. Suurema
laaki annab koloonia Chiltinapan kus ligi
Eboo puud palsami saamiseks olemas on,
keena St. Julian kauba turul oleva palsami
saamise keskkoht on.

Myroxylon Pereirae on 14-30 meetrit
kõrge puu ja annab 2-3² meetri kõrgusel
maast, ülespoole püüdnuid oksid. Lehed

Kujutavad enesest, paarita arvul 7-11 mitte
 vastastiku seisvaid sulglehekesi, millede kude
 rohketi oli mahutistega varustatud on. 5 mm.
 paksuses koores leiduvad schizogeensed nõristus-
 mahutised, veimased saavad aga, kui koore
 juba 10-15 mm paksuks on saanud koore (Borke)
 tekkinisega eemaltatud. Flückeri jäule
 pole koore ega puu aromaatileine. Võgl ei muut-
 nud samuti puus ega koores palsami mahutisi
 leida. J. Moeller uuris Fichirchi poolt saadud
 Myroxylon Pezizae't ent ka tema otsis asjatult
 puus ning koores palsami mahutisi. Neid esi-
 mesel pilgul võrastavaid nähtusi seletab ta
 järgmiselt: nimelt ei tekivad perupalsam sugugi
 normaalselt taimes ja olewat peale haavarniist
 tekkinud patoloogiline nähtus.

On teada et enne hispaanlaste tulekut
 San Salvadori, elas seal õige kõrge kultuuriga
 rahvas. Mälestusmärkidest on muuseas ka
 pajuvili ehk Mehiko fasaani pea kujutavaid
 kivinoõid. Neid leiti Costa de Tonala, praeguse
 palsami vanna muistsete külade varemeist.
 Neis on pärismaalased nähtavasti oma päalikutele
 maksuna palsami kiirud. Järgi hispaanlaste
 tuleku ajal makseti päalikutele palsamiga
 tribuuti.

Kui 1519 aastal Fernando de Cortez Mehiko
 Haldas

Leidis te pärismaalastel kakao, vanilje, perubalsami ja capsicumi tarvitusel olevat Kesk-Ameerikas eriti leidsid hispaanlased sarvaid kõrge kultuuriga. Mehikos ning Perus äitses kasulike taimede kultuur. Vähe on alahoidunud sellest kultuurist ning vähesed teated ka sellest on ulatanud meieni et Montazuma oma riigis mitmel kohal aedu istutada lase, millede kasulikke ehk haruldasi taimi (näit. perubalsamipuu) kultiveeriti, kuid Euroopa tsivilisatsioon hävitas oma ahnuses selle kultuuri.

1530 aastal kolitses seda maala Pedro de Alvarado ning 1540 aastal eraldati te uus-hispaaniast (Mehikost) ja nimetati Guatemala kindral-kapitanaadiks, mille alla San Salvador 1821 aastani kuulus.

Esimena kirjeldas palsamist Monardes 1565 aastal, täht: olid hispaanlased peale maa emandamist, pärismaalaste (Aztek'ide) eskupel palsami rohuna, sees ning välispidi tarvitama hakkanud.

Et katoliku kirikus tarvitatawat Krismat (Christma princip.) egyptuse palsamist, mida Kesk-Ameerikas saada polnud, halmistati, pöörasid sealsed haimulikud. 1571 aastal palvega paavst Pius V^{da} poole, imeliselt meeldiva lõhna („succus mira odoris fragantia“) ja haavu parandava palsami ning oli segu krismade

valmistamiseks tarvitada lubada. Pääst
 uskus selle palsami sama mõjuga olevat nagu
 Aleksandriaški tulelra (Mekka pals.) ja et Euroopas,
 peale Egiptuse valdamist osmaanide poolt (1517)
 Egiptuse palsami raske saada oli, väitis perubalsam
 Katoliku usuilmas elava poolehoidu. Monardese
 teatete järelle olevat perupalsam Roomas, algul
 100, pärast 20 siis 10 tükatid ühes unts maksnud.
 Hiljem maksetud vaid 3-4 tükatit naela eest.
 Suure nõudmise tõttu hakkati õige tagajärjel-
 rikkast kuid ühtlasi laastavat palsamisaamise
 meetodi tarvitama. Noored puud kaavati, raiuti
 maha ja keedeti neist palsam välja. Kui see
 saamise viis kaua kestnud oleks, oleksid praegu
 palsamipuud maakeralt kadunud. Kuid seadus-
 lik määrus paavst Piiust²a poolt, lõpetas selle
 tegevuse, seda jumala vastu patustamiseks
 nimetades. Perupalsami saamist San Salvadoris
 on Preuss viimasena isiklikult vaadelnud
 ning kirjeldab seda 1900 aastal järgmiselt:
 Palsami saamine algab enamasti juun, kui
 puu ümbermõõt 60 cm. on, umbes kümneandal
 aastal. Töötamine algab vihmatal ajal s. o.
 novembris ehk detsembris ning kestab maini.
 Puutävel taotakse umbes jalamõõdusel naast
 roa varrega ehk ümarguse kiviga, 6 tolli laia
 ning 10 tolli pikka, koore osa kuni see puust
 eemaltul. Haava kohalt kooritakse ettevaat-
 likult krobeline korgikord ning primaarne
 koar ja kaetakse haavakoht puuvillase riide

lappriiga. Haava tekitab harilikult juba viie päeva
 pärast natuke põlsemi, mis lappi imbib (koh. nim.
 Taguazonta-Balsamo). Nüüd kuumendatakse
 haava tõrvikuga (kaohones) 4-5 minutit. Need
 tõrvikud on raigurikkast puust, mis püsivalt,
 kuid väixse leegiga põlevad. 8 päeva pärast
 eraldub rohkesti palsami. Kinnitakse uus lapp
 haavale, mis paari päevaga täis imbib. Enam
 kui kolm lappitait üherordne kuumendamise
 ei anna. Seda palsami nimetatakse Balsamo de
 Trappo'ks. Nüüd lõigatakse noaga haava süga-
 valt mitmest kohast ringkraakitakse süsistunud
 kohad ära. Paari päeva pärast ilmub uuesti
 põlsemi, mis 1-2 lappi täita suudab. Seda
 nimetatakse Balsamo de contrapique'ks. Nüüd
 kuumendakse haava kolta uuesti, tekitab uus
 pool, mis samuti ihe ehk kahe lapi täitab. Sellega
 on haav tühjendatud. Nüüd tõmmatakse terve
 läbitöötatud koaretükk puust taotakse peeneks
 ning keedetakse seda vees. Sellest eraldub
 Balsamo de Cascaro, mida see ära kallamisel
 ning väljapressimisel puhtalt saadakse.
 Koore palsam on paksem kui lappi palsam.
 Lappid, mis peale tammikamist kokku kogutakse,
 pressitakse välja, kus juures ka veel kaunis
 suurt hulka palsami saadakse. Kauba
 palsam on nende kõikide segu.

Tööliste seletuse järgi olevat palsami kõige
 enam koore ning puu vahel. See on koorekõlas

Tschirchi olletusega el palsami puude kasvavas puu
 osas (kambium'is) tekrib. Nähtavasti tekrib pea
 palsamisaar peale seda, kui esimene koore riba
 täiesti umaldatud on s. o. peale selle kui puule suu-
 haar tehtud on. Palsami saak enne seda toimim-
 gut ei väi Tschirchi arvates kunagi kuigi suur
 olla. Ühe puu koore läbitöötamine kestab umbes
 kuus nädalat. Tööline töötab vertikaalselt ülespoole
 puutüvel. Kui ta oma kättega haavani enam
 ei ulata ehita ta primitiivse tellingu, puule
 najakuist kaikest mille abil ta 6-7 meetri kõrgu-
 seni tõusta võib. Kui oletada et igakord 25 cm.
 kõrgust pinda läbitöötatakse ning see kuus näd-
 alat kestab, siis kulub 5 meetrilise kõrguse läbi-
 töötamiseks 2½ aastat, kui terve aasta läbi pro-
 duktseerida. All algab juba terrenemine, kuna
 üleval veel töö kestab. Tugevate puude intensiiv-
 sel kasutamisel, võib ühel puul 30 ringi enam
 lappi näha. Rasketest tagumisest ja kõrvetami-
 sel saadud vigastustest hoolimata annab puu
 ratsionaalsel kasutamisel umbes 30^{ne} aasta
 jooksul rahuldaval saaki, nimelt 2,5 kg. pal-
 sami aastas. Aastatel 1906 veeti P. Salvadorist
 välja perubalsami umbes 72.340, 1907 aastal 68.910
 ja 1908 aastal 82.639 \$ väärt, millest suurem osa
 saksamaale veeti, kuna vaid kolmandik ühis-
 riikidesse saadeti. Ülal kirjeldud viisil saadud
 palsam, mis läbi Teru sadamake Euroopa toodi
 sai oma nimetuse välja neo koka (aimet) järde.
 Perupalsam, Baume de Pérou (prants.) Balsam

af Peru (Inglismael) ja Balsamum Indicum
nigrum farmakopöedes. Kanal ajal saadeti
perubalsam Texomates'tes (pudelikoormitosa, Crescentia
cucurbitina, vili) ilma turule, kuid nüüd tuleb
ta prismaatilistes 25 Kg: sisaldavais raudplekk
nõudes Euroopa, mis kake kaupa kasti pakitud
on.

Teale harilikku perubalsami on tuntud nõnda
nim. valge perubalsam (Balsamo blanco B. catolico),
mida Hanburij järel Myroxylon Pereira viljast
pressitakse. Ta tekib suurtes vilikoore nõristus-
mahutistes, kuna seemned enda pinnal kannavad
umbes 1% kumariinikristalle. Valge perubalsam
on helekollane nature segane poolvedel aine
meeldiva vanilje lõhnaga ning kibeda wirtsilise
maitsega. Tschirek ja Germann on valge peru-
palsami koosseisu uurinud. Töötadi umbes umbes
2 Kg vilja, seemned ning vilja koored eraltuina,
rasvaste osade eraldamiseks vaiguslist. Nende
andmete järel koosneb seemnete rasv klistseriin
eesteritest ning steariin, palmitiin ja olihapest.
Kestade alkoholilisest ekstraktist saadi vahasar-
nast 95° juures sulawat ainet myroxoserini
 $C_{12}H_{20}O$ val parakaaineid ning kliškoosi. Ekstrakti
vaigu osad olid K_{OH} läbi lahutatavad teineteisest,
nimelt sisaldas K_{OH} lahus, valgeis leheksis kristalli-
seeriva aine, myroxofluoriini $C_{42}H_{64}O_9$, mis konts.
väävelhapega punakas kollase tugevalt fluorest-
seeriva vedeliku moodustab ja myroxooli $C_{46}H_{68}O_{10}$

millel alkoholiline iseloom oli: KOH is mitte sulav
 vaigusea myroxoresen $C_{27}H_{40}O$ anastl konts. salpetri-
 hapega pikriinhape. Stenhouse eraldas valget
 perupalsamist myroxokarpini $C_{24}H_{34}O$ 115° juures
 sulava, väga hästi kristalliseeriva aine. Nagu edas-
 pidi näha, ei sisalda valge perupalsam ühtegi,
 harilikku perupalsamis olevat ainet. Euroopa
 kauba turul nähtavasti valget perupalsami
 ei leidu. Ent Flückeriger teatab siiski et Myroxylon
 Pereirae vili Euroopa pääsenud ning teda
 parfumeerimates tarvitakse.

Myroxylon Pereirae puu koost sisaldab
 Tschirski ning Trog'i uurimiste järel flozoglutsüni
 parühapet, flobafeeni, vaha jälgi, mitte seel-
 turvat „vairu“ kõiki seda vaid vähesel arvul.

Niinimetud kuiv palsam (oppobalsamum
 siccum v. Balsam. peruvianum siccum)
 ilmnes varemalt müügile, kuid Hiinasel ajal
 näib ta vähemalt Euroopa turult kadunud
 olevat. Harilikust palsamist see tekksida ei või-
 nud, sest perupalsam ei tardu isegi aastate jook-
 sul. Seda kuiva perupalsami on peetud varemalt
 kuivanud valgeks palsamiks, kuid on Koenão-
 lisem, et see sugugi Myroxylon Pereirae'ist
 saadud pole, vaid teisest sellega sugulastest
 puust Myroxylon ehk Myraspermiumi
 liigist.

Harilik perupalsam on õhukesel koorana mesikollane, suuvel hulgal pruunikas must elava punase helgiga siirupisarnane vedelik. Lõhn on väga meeldiv ning tuletab pensve ning vanilje lõhna meelde. Maitse on alguul pehme pärast teras ning kare. Paremad sordid osutuvad ka tugevama suurenduse juures homogeensete vedelikudena. Halvemad sordid on segased ning selgumad vaid aeglaselt ja mitte kunagi täiesti. (Gehe & K^o hinnakirja kaubandus-statistilises lisas 1869² oli teadustatud et kõik perupalsami sordid jõuavad segaselt kohale ja peale seismist alles selguvad). Kui väärtusliku kaupa ahvortab teda rohke võltsimise hädaga. Harilikult võltsitakse teda rasvaõliga eriti viitsimusõliga Terpentiniga, kopaiivapalsamiga, kolophoniumi, pensvega, storaksiga j. n. e.

Täitsa õige palsami keemilised omadused on järgmised: reageerib hapult veiga segatult saame hapult reageeruva kaneelhapet sisaldava välgatõmme. Absoluutse alkoholiga, acetoni ning kloroformiga seguneb ta selgelt. Ühesuurused 80% klooraalhüdraadi ning perupalsami osad segunevad sadestumata. Perupalsam sulab õige kavaliselt petrooleeteris. Järsuga selts reageerib perupalsam väävelsüüriinikselle

$\frac{1}{3}$ osa käävelsüüriksuga seguneb ta selgelt, ent väike suurema osaga erineb mustjas pruuni väigusarnane mass. Rasva õlidega, terpentiiniga on ta osalt selgelt segatav. Ta seguneb selgelt kõige enam 50% rasvaõliga 25% kopairapal-
sainiga ja 12% terpentiinõliga. Perupalsam hoidub aastate kaupa alal kristalle erinevate ning kartumata, kuumendamisel läheb ta põlema ning põleb tahmarohke leegiga. Seda palsami on korduvalt uuritud, tema koosseis muutub.

Tremy pühendas oma tähelepanu palsamite eriti perupalsami uurimisele ja leidis, et tema koosseisu peaosaks on n. n. perupalsamiõli, nimetatades teda Cinnameiin'iks. Sellest õlist on palsami vedel ning õline omadus tingitud. Cinnameiin on värvitu, eeteris ning alkoholis sulatatav, aromaatilise vedelik, erikaaluga 1,1. Ta ei kõvene isegi -20° juures. Fraktsiooni juures lähel ta $298 - 302^{\circ}$ juures üle. Krauti järel koosneb see õli peaaegulikult pensiohape-pensüül-esterist $C_6H_5CO.O.CH_2C_6H_5$ ning vaid väikesest osast kanelhape-pensüülesterist $C_6H_5CH=CH.CO.O.CH_2C_6H_5$. Ka vabalt kanelhapel leiti cinnameiinist. Nimetatud koosseisu tõendasid Firsh ning Frog.

E. Schmidt leidis palsamist 0,046 - 0,05 prots. vanilliini.

Thoms tegi cinnameiinist peale nimetatud ainete veel kumarüini sarnaselt lõhnava aine

kindlaks, mida ka mitmest ehtsast kauba
sortidest leiti. See on vedelini alkoholilise ise-
loomuga ta valem on $C_{13}H_{22}O$ ning nimetab
seda peruivoolins ta on optiliselt aktiivne ning
omad meeldiva meesarnase lõhna. Thorns
leidis palsamis mingisuguse happe sulamis-
punktiga $79-80^{\circ}$ see oli arvatawaasti dihidro-
penseohappe. Perupalsamist eraldas Thorns
hapesegusid, millistes peaaegu lihtsalt penseo-
hapesid leidus ent millistes kaneelhappe hulka
sugugi ni suur polnud nagu teised uurijad
oletasid. Ehtsas perupalsamis leidus kaneelhappe
suhtub penseohapele nagu 40:60.

Palsamis leidus ning sellest väävelhappe
kaudu eraldatud puhas waik, peruresiin, on
Tschirchi ning Trogi uuringute järelle ester,
mis $70-80^{\circ}$ juures sulab ning nõrgalt aromaati-
liselt lõhnas pulber on, mis kergesti alkoholis,
jäähäädikas, kloroformis, atsetoonis ning lehelis-
tes, vähe eteris ja petrooleeteris mitte sulav aine
on. Peruresiin on järjekulult kaneelhappe-peru-
resinotannoolester $C_6H_5CH=CHCOO.C_{18}H_{19}O_4$

H. Dietrichi järelle on perupalsam seda vää-
tuslikum, mida enam ta aromaatilisi aineid
ning mida vähem ta vaigustreid sisaldab.
Tema uurimiste järelle sisaldavad harilikud
kaubained 65-75% aromaatilisi aineid ning
20-28% vaigustreid. Palsami lõhn on
tingitud cinnameiinist ning peruivoolist.

Samasuguseid tagajärgi peaaegu saavutas
Thorns, ehk at San Salvadori palsami uurides.

Thomsi tabel

	Eri- Kaal	Cinnameiini prots.	Kaneel- hapet Cinna- meiinis	Esterite hulk Cinnameiinis	Vaigu prots.
Müügi palsam (Brückner & Lampe)	1,139	60,84 - 61,30	40	239,8 - 240,9	19,76 - 20,28
--- Saatevalmis pals. Preussi toodud St. Salvo.	1,1404	64,67 - 64,39	34	260,6	18,09 - 18,23
--- Preussi toodud Capipalsam	1,1404	65,41 - 66,01	52	260,1 - 260,6	16,84 - 17,61
--- Preussi toodud "koorepalsam"	1,1612	50,80 - 51,71	39	249,8 - 250,5	28,39 - 29,11
--- Ehtne St. Salvo. palsam.	1,139	60,22 - 61,30	—	239,8 - 240,9	19,76 - 20,28

Omaval ajal selatas Kapp, Tremy Cinnameiini
styraciin vedeles olekus olevat ja metacinnameiini,
styraciiniks kõvas olekus ning Tremy peruvini

styrroomis (kaneelalkoholis). Ent see oli järgnevale
 tõenduste põhjal täiesti vale.

Scharling ei leidnud styratsiini palsamis mitte ja
 lõi Kappi väidet ümber.

Kraut pidas Scharlingi poolt seatud cinnameiini
 valemit $C_{32}H_{14}O_4$ õigeks ning ainet kaneelhappe
 pensüülalkoholis. Uuel cinnameiini uurimisel
 leidis ta pensüülalkoholi ja kaneelhappe-pensüül-
 esteri kõrval kaugel ülekaalus oleva osana
 pensäehappe-pensüülesteri, kunagi aga mitte
 kaneelalkoholi, nii et styratsiini olemasolu tema
 palsamis rõimatu oli.

Delafontaine ja Kachler tulid teisele stuu-
 sele. Delafontaine pidas cinnameiini kaneelhappe-
 pensüülesteri ja kaneelhappe-kaneelesteri seguks:
 seebistumine andis temale kaneelhapest, kaneel-
 alkoholi ja pensüülalkoholi. Kachler leidis et
 tema cinnameiin peaauglikult kaneelhappe-
 pensüülesterist koosnes. Ta leidis seebistumise
 juures eraldatud kaneelhapest ka natuke pensäe-
 hapet, arvas aga, et see oksüdatsioonil mõjul
 pensüülalkoholist tekkinud on ning cinnameiini
 ei sisaldu.

Nii tekis 19da aastaaja 60da aasta lõpul
 kaks nähtavasti mitte ühinevat vaadet, ühed
 seletasid kaneelhappe-pensüülesterit, teised
 pensäehappe-pensüülesterit. Cinnameiini pea-
 aine olevat. Tschirch nimetab usutavaks
 lõppüks seda, et perupalsamil ühetavaline

koosseis puudub ning cinnameiin vahel perosepensiülestert vahel kanelhape-pensiülestert peaaugena sisaldab. Tema peal seda paremaks tõentuseks Bergeliuse teooriale et nõristuste sisaldusained püsivad, kuna ainult nende suhe muutub on. Parnuti ei sarnane vahalt erinev palsam sügava haava järel tekkinole.

Nagu eelolevas selgub on perupalsami sagedasti uuritud, kuna tagajärjed mitmesugused olid ja Fremy cinnameiin vahelusi väelja kutsus, võtsid Tochirch ja Trog põhjaliku uurimise ette et lõpuliselt koosseisu määrata.

Tochirch ja Trog taevitasid cinnameiini eraldamiseks väävelsüsiniku, eeteri, petrooleeteri ja 5% sodalaku. Perupalsam tõmmati kahekordset väävelsüsinikuga väelja ning ülejäänud vaiku ekstraheriti uuesti korduvalt väävelsüsinikuga.

Ühendatust väävelsüsiniku väeljatõmmest eemaldati lahutisvahend. Järelejään võeti eetriga üles jälle jäi vaik järele ning eeterline lahutis loksutati 5% soodasulatisega seni, kui ta enam hapult ei reageerinud, tüh. kõik vabad haped eemaldatud olid. Siis aurati eeter ära ning võeti järelejään üles petrooleeteriga - ka siin jäi vaik järele. Kui petrooleter äraaurutati jäi järele peaaegu härrvitu vedelik. See oli cinnameiin ehk perupalsamiõli umbes 62-64%.

Cinnameiini kuivatati kloorkaltsiumiga ning fraktsioneeriti süsihape joas väga hoolikalt ja aeglaselt. 298-300° juures läks siis peaaegu terve vedelik

värvitult üle ning järele jäi paksult vedel mass, mis
 jahtudes tardus. Fraktsiooni, mis kaugelt cinnameiini
 enamuse moodustab, seelastadi kange kaliga, ning
 seelastumise vedelik loksutati eeteriga. See eeteriline
 lahutus jättis, peale selle kui võimalikult üles võetud
 lehelisoolad meega loksutamise abil eemaldati, vär-
 vitu vedeliku järele, mis fraktsioneerimisel $201-202^{\circ}$
 keegeti üle läks, permanganaadiga pensaldehyid-
 reaktsiooni andis ja kroonhape süsihappeksitamiseta,
 pensohapeks oksüdeeritud sai. See oli pensüülalkohol
 eeterist lahutatud vedelik küllastati soolhappega ning
 sadestur hape tehti värvituks loomaaüega ja kristal-
 liseeriti ümber. Värvitumad kristallid, mis perman-
 ganaatreaktsiooni ei annud sulasid 121° juures. See
 oli benzoehape. Ümberkul cinnameiinis oli pensohape
 pensüülester kaugelt ülekaalus. Et fraktsioneeritud
 destillatsiooni läbi, mitte eraldatuna kahe esteri
 hulga suhet kindlaks määrata, valisid nad kaudse
 tee. Cinnameiini seelastati keemiliselt kange vesise
 kalilehelisega, pensüülalkohol loksutati eeteriga ja
 eemaldati seelastumisedelikuust happed. Neid esteri-
 fitsseeriti siis, soolhapet alkoholist lahutistesse
 juhtides, etüülesterid neutraliseeriti, kuivatadi ning
 fraktsioneeriti. Suurem osa ($\frac{3}{4}$) läks 212° juures üle
 (pensohape etüülesteri keemispunkt on $211,2-212,9^{\circ}$).
 Ülejäänud osa ($\frac{1}{4}$) fraktsioneerimisel saavutati 270°
 juures tilk, mis peale seelastamist hape jälgi
 näitas, ning pensüülaldehüüdreaktsiooni läbi
 kaneelhapeks osutus.

Et vaigu estert täpsemalt uurida valmistat
 Tschisch Keisel viisil, mis kiiremini sihile toob,
 suurem hulka seda estert. Perupalsam lahutadi
 eetris (jõi umbes 4% n.n. kuumendamistõrva järel)
 ja loksutati eetrilist lahutist 2% NaOH'iga. Kui
 lehelist lahutist ülexüllastati, langes vaix ühes
 perupalsamis leidurate vaba hapetega välja. Vaixu
 pesti sooja veega seni, kuni see enam hapust ei
 reageerinud, täh. vabad haped eemaldatud olid.
 Siis sulatati vaix (natron hapet) ning seebiatati.
 Kaks päeva tagant lõhuti seebitamisvedelikku
 kuumalt soolhappega ning filtreeriti kuumalt.
 Täen päevalt erines kristallilist hapet vähemal
 hulgal, mida ühendati, loomasõega puhastati ning
 vees ümberkristalliseeriti. Nad andsid permanganaad
 pensaldehüüdreaktsiooni sulasid 133° juures ja
 andsid analüüserides kameelhappega kooskõlas olevaid
 arve. Emalehelistest saadi siis õige vähesel arvul
 teist hapet, mis sublimatsioonil läbi puhastuna
 pensaldehüüdreaktsiooni ei annud, 121° juures sidas
 ning andis analüüserides pensohappega kokkukõlas
 olevaid arveid. Kas see väike hulka pensohapet
 estert kujutavalt palsami resiniis leidub, või
 kas ta cinnamaadi kestral läbitöötamisel lehelis-
 tega tekkinis, oli teadmata. Kaks nädalat kestis
 peruresiini seebitumine täh. kuulub ta raskesti
 seebiturate vaiguesterite hulka. Vaix ei tõmna-
 nud enam kuumas vees kokku, ei lasnud
 end niitideks venitada ning ei sadestunud
 enam määrdena vaid pulbrine, ei annud ka

enam pensaldehüidreaktsiooni.

Puhtaks resinotannoli, mille Tschirch ja Lidy peruresinotannooliks nimetasid, saavutamiseks, kasutati tinasademeti, selle lõhestati H_2S abil. Välistatud tannool lahustati ammoniaagis ning sadestati soolhappega, viimast korrati seni, kuni tannooli tuhk habana saavutati. Ta on helepruun, lõhnata pulber, mis keevas vees kokku ei sula, lehelistes ning ammoniumkarbonaatis igal tingimisel sulab ning ka alkoholis atsetoonis ja jäähäädikas sulatata on.

Katsite põhjal võib peruresinotannooli vaigualkoholina vaadelda, millel valem $C_{18}H_{19}O_4, OH$ on. Perupalsami vaik koosneb järjekulult, kuna ta sekiustumisel kanelhappe (nature pensvehappega) ja peruresinotannooliks lõhestada laste, peaaegulikult kanelhappe-peruresinotannooli esterist $C_{18}H_{19}O_4, O-CO. CH. CH. C_6H_5$.

Ameerika farmakopee VIII 1905a

Etikaal 25° juures 1,140 - 1,150.

10 tilka palsami 20 tilga näärvelhappega koorutuna annavad punakas-pruuni sitke massi, mis külma veega pestuna pinnal violeti värvi annab ning kuivatatuna murdura vaix massi moodustab. (Rasva õlide puudumine).

1 g. palsami loksutada 5 ccm. petrooleensiiiniga soojendada 10 minutid keevannis, juure lisada nii palju sulatamisvedelikku et äraauramid osa asetatud saab; ei tohi mitte sinist ehk rohelist värvi tekkida, kui 2 ccm. penssiinsulatiist väljaurata ja 1 tilk salpetri hapet (2x 25° = 1,42) juure lisada (vaikude puudumine).

Kui ülejäänud 3 ccm. penssiinsulatiist vastava hulga vesise äädikhappevase sulatise (1:1000) loksutada ei tohi ilmuda rohelist ega sinikasrohelist värvi. (vaigu, terpentini, stüraksi ja rasvõlide juuresolek)

Palsami segamisel paarle osa kaltsiumhüdrosiidiga ja soojendamisel $\frac{1}{2}$ tundi keevannis, ei tohi kõva mass tekkida. (kolofooniumi stüraksi, kopaiiva - palsami juures olek).

Kui sulatada 1 g. palsami 100 ccm. NaOH sulatises 1 ccm. fenoolftaleiini juure lisada siis võib aimelt 2 ccm. alkoholist $\frac{1}{2}$ KOH punaseks värvimiseks tarvis minna (vaikhape piir)

3 g. palsami 30 ccm. NaOH sulatiist loksutada mõned minutid 60 g. eeteriga; võtta 57,5 g. eeteri sulatiist kolbes

välja aurata. Järelejään, kuna ka pükkamisi soojentult
konstantse kaaluni jõudnud on, peab kõige vähemalt
1,4g. olema (täh. 56% Cinnaminiini). Kui järelejään
25 cm. alkoholis sulatada, siis 25 cm. alkoholilise
 $\frac{n}{2}$ KOH segada, ettevaatlikult $\frac{1}{2}$ tundi veesannis
soojendada, ei tohi mitte rohkem, kui 13,2 cm. $\frac{n}{2}$
HCl tarvis minna et sulatist täielikult neutrali-
seerida 1 cm fenoolftaleiini indikaatorina tarvi-
tades.

Belgia farmakopee III 1906 a.

Teinakaal 150 grammes = 1,137 - 1,150
 1 osa perupalsami 2 osa värvelkapega koorutuna peal
 kleepiva punase massi andma. Kui seda keevas vees
 pesta, kuni vesi enam ei värvi, peal jähtumisel kõva
 murdurv vaix tekkinna.

Anumasse 200 gr. sisaldavusega pannakse 5 gr.
 perupalsami, 10 ccm. NaOH , 10 ccm. vett ning 100 ccm.
 eetert ja loksutakse läbi. Peale vedelikude eraldumist,
 eraldakse 50 ccm. eetert auratakse ära ning kuivatata-
 takse järeljääk. See peal vähemalt 1,4 g. kaalumata.
 Järeljääk sulatakse 25 ccm 94,6% lises alkoholis
 lisatakse siis 25 ccm $\frac{2}{2}$ alkohol. kalielehelist juurde
 ning soojendatakse $\frac{1}{2}$ tundi veerannis. Peale
 jähtumist lisatakse 10 tilka fenoolftaleiini lahust
 ning titreeritakse $\frac{2}{2}$ HCl tagasi.

Klope ülemäär võib 13,2 ccm. olla.

Daani farmakopee VII 1907a.

Erikaal 15° juures = 1,135 - 1,150

Perupalsam on selgelt sulatatav 1-2 osas alkoholis (90-91%) 5-6 osas jääb sulatis segaseks, 4 osa palsami sulavad selgelt 1 osas väävelsüsinikus, kui väävelsüsiniku 12 osani suurentada eraldub pruun vaigusarnane mass, mis klaasi seintele kleepub. Peale veega loksutamist ei tohi palsami volumen väheneda. Soojendamisel veevannis ei tohi terpeniini lõhna tekkida. Kui 4 gr. perupalsami ning 10 ccm. NaOH lahu (25%) ja 100 ccm. eeteriga segu loksutada siis peavad 50 ccm. sellest, seisemisel selgunud, eeteriühist äraauramisjärel jäägi andma, mis vähemalt 1,8 g kaaluma peab. Äraauramisel tarvitatakse portselaan kaussi umbes 8 cm läbimõõduga ning ümarguse põhjaga. Selle asetakse vähe suurema ja vähesse veega kaussi, ning need mõlemad veevanni. Peale selle kui eeter umbes 15nd minutiga äraauranud on asetakse sisemine kaus otse veevanni ca 10 minutiks jahutatasse siis ning kaalutakse. Selle paksvedela, punakalt kollase äraauramisjärel jäägi kalada 40 ccm. alkoholi juure lisades 3 rlenomeieri kolbesse, lisada 20 ccm $\frac{n}{2}$ alkohol. KOH ning 1 tund veevannis Tagasi-paksumajahutajaga töötada. Tagasi-titreevimisel ei tohi $\frac{14}{2}$ soolhapet fenoolftaleiini indikat. enam kui 10,8 ccm. kuluda.

Inglis farmakopee 1898 a.

Eriksaal $15\frac{1}{2}^{\circ}$ juures = 1,137 - 1,150.

Kui 10 tilka palsami 0,4 gr. kaltsiumhüdroksiidiga hõõruda, tekib piisivalt pehme segu (kopaira-palsami ning vaikude puudumine), mis peale soojendamist, kuni kõik õlid äraaurunud on ja süsistumine algab, rasva lõhna tekitada ei tohi (riitsinusõli ning teiste rasvõlide puudumine). Ühesuurusel vee osaga segatuna ei tohi voluumen väheneda (alkoholi puudumine). Peab eralduma umbes 40% vaiku. Kui 1 osa palsami 3 osa jäävelsisinikuga läbitöötatakse ja ülalujut vedelik peab helepruun ning vaid nõrga fluorestseeruv olema. (Gurjinpalsami puudumine)

Kui 5g. palsami 5 ccm. natronlehelisega ($3 \times 15,5^{\circ} - 1,14$) loksutada 3 korda järjest 15 ccm. puhta eetriga peeta ja eeter eemaldada, siis peab ülejään peale ettevaatlikku kuivatamist ja kahekordist kaalumist 2,85-3g. kaaluma (kaalust ei tohi enam kui 0,01 olla). Kaalutud järeljäägile lisatakse 20 ccm norm. KOH ja 40 ccm 90% alkoholi ja lastakse tund aega tagasijooksu-jätkatajaga seelista. Peale selle peab ülejään 11,9-12,8 ccm alkohol. KOH ühinema (sinnameisni rahuldav sisaldavus). Mitteseelistanud kaali määratakse karilikul teel määratud litreeerimisel volumetriilisel H_2SO_4 .

Jaapani farmakopee 1907

Erikaal 15° = 1,140 - 1,162

Kui 10 tilva perupalsami 20 tilga värvetõhkega hõõuda
 tekib visa kleepiv mass, millele pind violeti värvi
 omab, kui 2-3² minuti pärast külma vett peale
 valada. Kui enam veega pesta muutub mass mürd-
 vaks. Kui 1g. palsami 20 cem. alkoholis 90% sulatada
 ja 25 cem. alkoholilist $\frac{1}{2}$ KOH i juurde lisada, 500-
 600 cem. veega peale $\frac{1}{2}$ tunnilist keetmist veevannil
 lahjendada, siis 20-30 tilva fenoolftaleiini lahu abil
 titreevitakse $\frac{1}{2}$ soolhappega tagasi, siis ei tohi enam
 kui 17 cem. hapet KOH i neutralisatsiooniks kuluda.

Kui 2,5g. palsami, 15 cem. vett ja 15 cem NaOH segule
 kolm korda 10 tilva eeterit lisada, hästi läbilõksu-
 tada ning segatud eeterlahutised veevannil ära-
 aurata, siis peale järeljääx peale keevitamist vähe-
 malt 1,4g. kaalumaa. Kui ülejääx 25 cem. alkoholis
 sulatada ja 25 cem. alkoholilist $\frac{1}{2}$ kalilehelist
 juurde lisada siis $\frac{1}{2}$ tundi veevannil kuumendada,
 10 tilva fenoolftaleiini lahu ja $\frac{1}{2}$ soolhappega tagasi-
 titreevada, siis ei tohi enam kui 13,2 cem. hapet
 neutralisatsiooniks kuluda.

Stellia farmakopöi VII 1909a.

Eriskaal 15° juures 1,135 - 1,150

1 osa perupalsami ühe osa 90° alkoholiga saab selge segu, mis vaigu eraldamise järel, eelspidisel alkoholi lisamisel segasaks muutub. 3 osa palsami annavad ühe osa väävelsüsinikuga selge segu, 8 osa väävelvesiniku lisamisel seguneb ta ning eraldab umbes $\frac{1}{3}$ osa pruuni värvu

Lahutatakse 1 gr. palsami 20 ccm alkoholis lisatakse 50 ccm. alkoholilist $\frac{n}{2}$ KOH ning keedetakse segu $\frac{1}{2}$ tundi veevannis.

Seda lahjendatakse 300 ccm. veega võetakse fenoolftaleiini indikaatoriks ning neutraalsustastamiseks peab vähemalt 42 ccm. $\frac{n}{2}$ HCl kuluma. (Seelistungis arv = 227,6) Loksutakse 5 gr. palsami 5 ccm. KOH 1% 15% ja loksutakse segu kolm korda 20-25 ccm. eetriga, siis auratakse välja. 100° juures kuivatatakse ülejäänud peab 2,85 - 3,0 gr. kaaluma. Järelejäänud lahutatakse 40 ccm. alkoholis, lisatakse 40 ccm. alkohol. $\frac{n}{2}$ KOH, keedetakse ning lastakse tund aega jahtuda. Ei tohi vähem kui 14,4 ning mitte enam kui 16,2 $\frac{n}{2}$ HCl küllastamisega kuluda. (Cinnameiin)

Hollandi farmakopee 1905^a IVErikaal 150° pjuures 1,140 - 1,145

Heevannid soojendatuna ei tohi palsami mitte terpentini, kopaiivapalsami ega stüraksi lõhna anda. Kaalus ei tohi ta enam kui 2,5% kaardata. Kui 0,5 gr. perupalsami juurde, laksutamisel rakendatud volumen väävelhapet lisada, tekib tume-punane pudru, mis peale fahumist ning veega ülesalamise pinnal violett värvu tekitab, veega pestuna kõvaks ning murdaks muutub. Mis tahes hulga alkoholiga peal perupalsam kergelt segase lahutise hapu reaktsiooniga andma.

Laksutatakse 2-3 gr. palsami käpselt kallutiina, 10 ccm. NaOH ja 20 ccm. eeteriga tugevasti kallatakse eeterlahu ära, laksutatakse uuesti 10 ccm. eeteriga ning kallatakse eeterlahu uuesti ära. Need eeterilahutised auratakse koos ära nende järeljään auratakse heevannil konstantse kaalumi välja, see ei tohi enam kui 20res ja vähem kui 55^{es} osa tarustatud palsamist kaaluda. Järeljään moodustab õlise, aromaatilise vedeliku, raske ma kui vesi milline isegi keevas natriumkloriides ei sulda; kui tilk seda 5 ccm. kaadiumperomanganooksulatisega (1:10) soentada tekib bensaldehüid.

Austria farmakop. VIII. 1906

Erikaal 15° juures = 1,14 - 1,16

Selgelt segataw samas alkoholihulgas. Kolm osa perupalsami võtavad selgelt 1 osa häävelsüsiniku ülesse, kui veel 8 osa häävelsüsiniku lisada siis eraldab ta mustjas pruuni värgu. Sellest ära kollatud pruunkollane vedelik ei tohi fluorestseeruda. Palsami lahutis penssiinis peab peale vaha äraauramist õlilise kollaka järeljäägi jätma, mis nõrgal soojendamisel terpentini, kopaivapalsami ega stüüraksi lõhna omada ei tohi.

Loksutamisel veega ei tohi palsami volumen muutuda. 1 osa palsami peab 5 osa kloraalhidraadiga selgelt sulama.

Kui 5 gr. palsami 10 com. vee ja natron-kehelise segu 100 com. eeteriga paar minutid kõvasti loksutada, siis 50 com. selgelt eette lahutist veevannil konstantse kaaluni äraauratakse siis peab järeljääk umbes 1,4 gr. kaaluma, mille sebiitumisarv 236 olema peab. Veega destilleerituna ei tohi perupalsam eeterlist õli anda.

Wene farmakop. VI 1910^a

Eriskaal 15° juures = 1,135 - 1,145

Reageerib hapust, vees segatuna langeda sulamata põhja. Kergesti sulatatav 95° alkoholis. Eeteralkoholis, amüülalkoholis kloroformis, kanges äädikhappes ning mee-rabas ätsetoonis on ta osaliselt sulatatav kolm osa palsami ning 1 osa väävelsüsiniku annavad selge segu, 3 osa verra suurentud väävelsüsinikuga eraldub ta mustjas pruuni värgu. Destillatsioonil veega ei anna perupalsam eeterlist õli.

Perupalsamiga määritud korgilõigud ei tohi teine teise külge kleebuda.

Mikroskoobi all ei tohi perupalsam ka kava peale klaasikillule määrimist kristalle eritleda.

Kui raks osa palsami 3 osa petrolpentsi-niga tugevasti loksutada, saab järeljäägi ning läbi paistva vedeliku. Hiimase auratakse portsellankausi ära, mille juures kollane õlisarnane ülejään järel jääb, mis ei kerpeniini, kopairapalsami ega stüüraksi järel lõhnada ei tohi.

Mõne tilga koore salpeetrikahpe lisamisel ($D_{15} = 1,338$) jähtunud ülejäägile, nõrgal soentamisel annab ta kollase värgi, kuid mitte mingil tingimisel sinikasrohelist

ehk sinise värvi. Kui 5 tilka palsami
3 cm. tinnpiiritusega loksutada, tekib
kohe kaduwa waht mille juures segu vedelaks
jääma peab. 2 osa perupalsami hõõrumi-
sel 1 osa kustunud lupjaga veerannil ei tohi
segu kõveneda ehk akroleiini lõhna anda.

Palsami segu kahekordse hulga värvet-
happega annab klepirva tumepunase
massi, veega ülekallatuna omab ta
paari minuti pärast niilett värvi; veega
pestuna tekib ta murduwa raikmassi.
10-15 gr. palsami destilleerimisel 300-400^{cm}
veega ei tohi eeterlisi õlisid ega alkoholi
tekida. Viimase paljastamiseks tilgutatakse
paar tilka destillaati 3 tilga KOH lahuga
vette, lisatakse 5 tilka jood-joodkaaliumilahu
ning soojendatakse. Natukesel aja pärast
eraldub kollakas kristallide karakterist-
lise jodoformi lõhnaga.

Rootsi farmakop. IX. 1908 a

Erikaal 15° juures 1, 135 - 1, 150

4 osa perupalsami 1 osa väävelsüsinikuga annavad selge segu 11 osa väävelsüsinikuga eraldub mustjas pruun vaik. Selle filtraat peab tugevalt fluorestseerima. 1-2 osas 90° alkoholis peab ta selgelt segunema, rohkema osaga annab ta piimasarnase vedeliku. Veerannis soojendamisel ei tohi palsam terpentini järel lõhnata, loksutamisel kuumana veega ei tohi ta volumen kaheneda.

2 g. perupalsami segu 5 g. naatronlehelisega 5 cem. vee segu 100 cem. eeteriga loksutatuna peavad 50 cem. tri vaikselt eraldatud selgest eeterlisest kihist peale destilleerimist ülejäägi andma, mis peale kuivatamist veerannis vähemalt 9,65 g. kaaluma peab ning mille seeliskumisarv umbes 234 on. Kui seda ülejääki 5 cem. 90% alkoholis sulatada 10 cem. alkoholilist $\frac{2}{2}$ KOK juurde lisada, segu loksutada ühe tunni harilikus temperatuuris ning teise tunni veerannis seista lasta ning peale jahtumist tilx fenoolftaleiini juurde lisada, siis peab neutraliseerimises mitte enam kui 27 cem. $\frac{2}{10}$ HCl kuluma; neutraalne lahn peab peale soojendamist, kuni alkohol ära aurunud on ning peale jahtumist 10 cem. $\frac{2}{10}$ kaaliumpermanganaadiga kange kibemandleili lõhna omama.

Schweitsi farmakop. IV. 1907a

Erikaal 1,145 - 1,155

Kui 1 tilk palsami 10 cm. eeteris sulatada ning väga ettevaatlikult väävelhape juurdevalada, värvus viimane hallviolettiks kui teda siis jahutamisel ettevaatlikult loksutada omal ta punase värvi. Kui perupalsami väga loksutada omal viimane hapu reaktsiooni. Perupalsam sulab selgelt 5 osas 60% klooraalhüdraadi lahus, samas kaalus äädikhapes, atsetoonis, ning alkoholi osas.

1 osa väävelsüsinikku sulatab 3 osa perupalsami selgelt 9 osa lisamisel eraldub määrduv pruun värv, mis lahjendatud ~~200~~ sulab ja HCl³⁰ meesti eraldub. Tärgust eraldatud kollane väävelsüsiniku lahu ärge fluorestsüügu ja antagu peale lahutamisevahendi äraauramist kollakas-pruuni õli, mis 150° ni soojendatuna võõrast lõhna omada ei tohi ning väävelhape ja salpétrihape lisamisel moodsalt kirsi-punase, siis oransh-pruuni värvi annab. 1 gr. perupalsami 10 cm petroleeteriga saab auruvannis tagasivoolujahutajaga soojendatud kui peale selle 2 cm. ära kallatud lahust ara aurata, siis ei tohi ülejään peale salpétrihape tilga (D₁₅ = 1,42) lisamist rohena ehk pruunikas-rohena värvi omada 3 cm. petroleeterilahu ei tohi 3 cm. vaseatsetaatiga roheliseks ega pruunikas roheliseks värvuda.

Hapearvu määramiseks lalutakse
1 gr. perupalsami 200 cem. alkoholis, lisatakse
2 tilka fenoolftaleiini ja titreeritakse $\frac{2}{10}$ KOH
intensiivse punaseks värvumiseni.

Tarvitatud lehelise ^{cem} arv korratuna 5,616
annab hapearvu see olgu 68-80.

Seebistumisarvu määramiseks
kaalutakse 1 gr. palsami klaaskorgiga
varustatud 500 cem. mahutisega pudeli
lisatakse 50 cem. petroleetert ning 50 cem.
alkoholilist $\frac{2}{2}$ KOH ja lastakse sagedal
loksutamisel kõvasti sulutuna 24 tundi
toatemperatuuris seista. Selle aja pärast
lisatakse 300 cem. vett loksutatakse kuni
põhja sadestunud tumedad koorused sulanud
on, lisatakse 5 tilka fenoolftaleiini ja
titreeritakse $\frac{2}{2}$ väävelhappega värvi kadumi-
seni. Kulutatud cem. lehelise hulks korratakse
28,08 ning saab seebistumisarvu.

Eeteris mittesulava osa määramiseks
soojendatakse 1 gr. perupalsami peekerklaasis
10 gr. eeteriga, pannakse kaalutud filtrile 1 cem.
lähimööduga ning pestakse seni eeteriga
kuni see enam värvitud pole ning 1 tilk
äraauratuna järeljääki ei jäta.

Sis saab filter järeljäägiga 100° juures
kuivatatud ning kaalutud järeljäägi hulks

ärge olgu suurem kui 3 cg.

Cinnameiini sisaldavuse määramiseks loksutatakse eeterlise väljatõmmet 20 cem. 2% NaOH 12° lahutuslektreis, pestakse eeterlist lahutist 10 cem. veega lastakse ta siis kaalutud klaas kausikeses äraaurata, soojendatakse järeljään siis $\frac{1}{2}$ tundi auruvannis. Pannakse 12 teinivõs ekssoikaatori ring kaalutakse. Järeljäägi kaal mitte vähem kui 9,6 gp.

Cinnameiini seelistemisaru määramiseks saab järeljään saab 2 korda 5 cem absol. alkoholiga loksutatud 150 cem. maluga kolbes, juurde lisatud 50 cem. alkohol. $\frac{1}{10}$ n. KOH 1 tunniks seisma jäetud, peale selle soojendatud 1 tund veevannis. Eraldunud massi lahutatakse uuesti 10 cem. veega. Jähtumisel lisatakse 3 tilka fenoolftaleiini ning titreeritakse $\frac{n}{10}$ HCl punase värvi kadumiseni. 1 g. cinnameiini peab kuni 42 cem. lehelist kulutama 1 gp. jaoks tarvitatud lehelise cem. 5,616 korratuna annavad cinnameiini seelistemisaru. See olgu vähemalt 235. See lahu antagu peale alkoholi äraauramist ning loksutamisel kaliumpermanganaadiga kange bensaldehüüdi lõhna.

Lispraania farmakop. III 1905

Erikaal 15° juures = 1,13 - 1,16

Muudab sinise lakmuspaberi punaseks
Täiesti sulatataw absoluutses alkoholis
asalt sulatataw harilikus alkoholis 95%
eteris, eter-ning rasvolides. 2 volum.
kontsentr. väärkehapega ei tohi ta vees sulada
ega väärkehasele tekitada. Kui selle segu
10-12 vol. vett lisada ei tohi rasvast väär-
eralduda, vaid kuis, murdur mass. Kui
5 tilka palsami 2-3 cm. tinkpüritusega
laksutada saab kergel rahutekkimisel
rohakas kollase massi, milline parours
ega kalaliimi sarnaseks muutuda ei tohi,
isegi 24 tunnilise seismise pärast mitte.
Keewannil saajendatuna ei tohi ta alkoholi
sisaldavuse tunnuseid näidata.

Üldiselt pilku heites farmakopeadele, leiame nende nõudeid väikeste erantitega, teineteisele sarnanevat. Kõige pealt olgu tähenstatud H_2SO_4 mahu palsamile, peale ülekallamist veega muudab veimane massi krobeks. Kuid seda citab Dieterich oma referaadis Saxsa apteekrite seltsile Zeatades, et tema poolt uuritud ehtsad perupalsamid ei krobestunud. See küsimus on vaieldav ning literatuuris selle kohta kindlaimaid andmeid ei leidu.

Tõisiks olgu nimetatud $NaOH$ ja ve seguga palsamiga ning eetri väljatõmme, mille abil cinnameiini sisaldavust kvantitatiivselt määratakse. Siin leidub lahkuminekuid cinnameiini kvantumis ning eeteriga toimimises, mille täielist äraauramist mõned farmakopead nõuavad, kuna teised ainult ühe osa eetri eemaldamist nõuavad. Äraauramise viis on samuti mitmekesine, nimelt äraauramine soojendamise teel ning lihtsalt seismisel toatemperatuuris, kuid sellest lähemalt meetodide võrdluse piires. Cinnameiini seistumisarvu määramine on üldiselt titreerimisele põhjendatud.

Erineb Schweitzeri farmakopea, mis nähtavasti Dieterichi meetodist märgitakse on, mille läbi ta veimasega mitmeti sarnaneb.

Dr. F. Lehmanni ja A. Milleri meetod.

75 gr. rohkelaasi kaalutakse 2,5 gr. perupalsami + 5 gr. vett, loksutatakse siis valatakse 30 gr. etert juurde, ^{+ 5 gr. NaOH} korgitakse ning loksutatakse uuesti minut aega. 10 minuti pärast pööratakse pudeli pohi ülespoole ning lastakse kuni 3 cm. vett väljavoolata. Peale selle lisatakse 9,5 gr. tragantpulbert juurde. Kolme kuni viie minuti pärast kallatakse eterist (25-28 gr.) kaanega laiakaelalisse kaalutud pudelisse ja kaalutakse eter ära. Peale eteri äraauramist veerannil, kuivatatakse paksvedel ülejääk (siinnameiin) pool kuni kolm-nesand tundi umbes 100° juures ning kaalutakse peale jahunemist eksikaatoris.

Kirjeldatud meetod on võrdlemisi lihtne, tema kaudu saab ainult siinnameiini % määrata, kiirelt kuid on raskustega seotud. Esiteks on akeegi klaasis vee väljalaskmine raskendatud sest tekkinud sade takkistab vee väljavoolu, kuna pudelisse tungiv õhk eteri osalist segunemist veega tekitab ning viimane puhtalt ei voola.

Kergem on eteri ettevaadlikult pealt teise klaasi äravalada, tragantpulbriga, mida võiks olla 2-3 gr, loksutada ning siis kaalutud nõusse äraauramiseks valada.

Ainnameüini määramiseks on see meetod
õige kohane.

Praktilised tagajärjed olid järgmised:
30 gr. lõksutatud eeterist sain mina peale
puhastamist ja filtreerimist 24 gr. ainnameüini
lahu, peale eeteri ülalreletatud viisil ära-
auramist sain keskmiselt 1,18 järeljääki.

$$\text{See on: } 24,0 - 1,18 = 22,82$$

$$22,82 : 1,18 = 30 : x \quad 1,55$$

$$1,55 \times 40 = \underline{\underline{62,0\%}} \text{ ainnameüini.}$$

K. Dieterich'i meetod.

Seebistumisarve määramiseks kaalutakse
1 gr. perupalsami 500 cem. mahuga klaasis
lisatakse 50 cem. $\frac{1}{2}$ n. alkohol. KOH ja jäetakse
50 cem. petroolbentsiini ja jäetakse seda segu
sagedal lõksutamisel, hästi suletult 24 tundi
harilikus ⁷⁰⁰ Temperatuuris siisma. Selle aja
mööduks lisatakse 300 cem. vett lõksutatakse
hoolikalt kuni põhjase desturnud tumedad

Kaalisoolad sulanud on ning titreevitakse alalisel lohusutamisel $\frac{1}{2}$ n H_2SO_4 fenoolftaleiini indikaatorina karmitades tagasi seotud KOH hulka 28 korratuna annab seebistumisarvu.

Prakt. tagajärjed olid keskmiselt järgmised:

$$50 - 40,6 = 9,4; \quad 9,4 \times 28,055 = \underline{\underline{263,6}}$$

Praktiliseks karvitamiseks on tuntav lahjendamise tarvilik, kollase värvipuu-
naseks muutmise selgeks nägemiseks.

Reaktsiooni lõpul oodatakse kuni mõle-
mad kihid klaasis eraldunud on ning
punkt kollaseks värvuvad. Kontrolliks
juurdelisatud indikaatori tilk ei tohi
langemise kohalgi enam punast värvingut
tekitada.

Kontrolliks on soovitatav teist pentsiin-
alkoholilist seebistumislakulist valmistada
kuid ilma indikaatorita. Peale muutmist
on titreeritud vedeliku värv sama kollane
nagu veel titreerimatagi ilma indikaatorita.

Dieterichi poolt meelega võltsitud
perupalsami, kuid täpselt määratud, ülal-
kirjeldud meetodi järel, seebistumisarvude
Tabel:

Perupals. wõltsitud	5%	10%	20%
Kopairopals.	246	240	212,8
Stüüraksiga	254	249	240.
Kolofoonium.	252	252	—
Pensool.	240,8	236,6	232
Pitsinusõliga	243,6	236,6	229
Tolupalsamiga	258	252	243
Perpentiiingiga	252	235	212,8

Need arvud näitavad, et võõrasteainetega wõltsitud perupalsami seebistumisarv kaugelt madalam on puhta omast (260 - 270) ning et seebistumisarv juurdelisatud aine suurendamisega kahaneb.

Lisatud wõltsimisaine arv on wastupidi proportsionaalne seebistumisarvule.

Edasi on tabelist näha et puhta pelsami segu Tolupalsamiga seg kõige väiksemat vahet näitab, nii et selle aine kindlaks määramine seebistumisarvu abil liig kahtlane on.

Liig madal seebistumisarv lubab järjekult alati wõltsimist oletada.

Kapitearvu määramiseks tarwikatakse järgmist meetodi: 1 gr. perupalsami

lahustakse 200 gr. absoluutses alkoholis
ning titreeritakse $\frac{1}{10}$ n. alkoh. KOH fenoolftaleiin-
indikaatorina.

Praktiliselt sain järgmise arvu:

$$\frac{1}{10} \text{ n. KOH } 11,9 \times 5,616 = \underline{\underline{66,83.}}$$

Dieterichi poolt saadud puhta palsamite
hapetearvud:

1.)	68,664
2.)	75,00
3.)	72,00
4.)	68,00
5.)	70,00
6.)	68,00

Kõletsitud perupalsam	5%	10%	20%
Kopairapals.	68,04	72,24	84,28
Stiiraksiga	91,00	76,16	84,28
Kolofoniumiga	91,00	148,96	166,32
Pensoega	92,40	116,2	167,44
Ritsinusõliga	113,12	118,72	130,48
Tolupalsamiga	140,00	148,96	166,32
Terpentiniga	66,4	62,60	—

Madalad seelistumisarvud ning kõrge

hapete arvud on järjekulult häa kriteerium
võltsimiste määramiseks.

Esterarv.

Puhaste palsamite esterarvud.

1) 195,8

2) 188,2

3) 196,8

4) 192,4

5) 193,2

6) 192,6

Esterarvu saadakse hapearvu mahaarva-
misel seelistumisarvust.

Järjekulud on minu poolt uuritud palsami
esterarv järgmine:

(vey 38) $263,60 - 66,83 = 196,77$, mis Dieterichi
poolt uuritud palsamile №3 alltäpselt
vastab.

Võltsimiste juures kahaneb seelistumis-
arv ning kasvab hapete arv proportsionaal-
selt võltsaine hulga, järelduseks on väga
madal esterarv.

Võltsimised kolofoniumiga, penssega,
ritsimoõliga ja tolupalsamiga näitavad
õige madalat esterarvu, sest nad sival-

davad palju happeid ning surevad selle tõttu
eestenasu & maha.

Eeteris mitte sulava osa kvantitatiivselt
määramiseks: soojendatakse 1gr. palsami
eeteriga väikses peeneks klaasikeses ning
tõmmatakse katlutele filtril niiskana välja
kuni eeter veel värvitud näib ning 1 tilk
uuriklaasil äraaurates ülejäägi jätab.
Ülejääki kuivatatakse siis 100°C juures,
kaalutakse ning arvatakse % % sers.

Dieterichi poolt uuritud puhta palsamite eeteris mitte sulava osa %	}	1.)	2,26
		2.)	1,92
		3.)	1,90
		4.)	2,92
		5.)	2,00
		6.)	2,68
		7.)	1,54

Puhtas palsamis peab järjekulh
mittesulava ainete % olema 1,5 - 3 vahel.

Praktiselt sain - 3,75%.

Cinnameiini määramine järgneb atse
eterismitteesulava osa määramisele.

Beterilakutis, mis filtraadina eteris mitte
sulava osast eraltud on, saab lakutuslektis
kord 20 cm. 2% NaOH loksutatud ning
koolikalt eritletud. Kaherkordne loksutamine
on keelatud, sest siis tuleb emulgeerimine
ning eraldumine kahte kitti ei järgne.

Vaigsesteri lakutamiseks jätkub ülerekordsest
loksutamisest. Beterilise kollase lakutise
jäetakse isäraauramise koolde ning pannakse
kui eterit enam ei leidu 12 tunnis
ekstrikaatori keda kaalutakse nüüd ning
12 tunni järele uuesti; antakse koalumiste
keskaru. (Soojusest tuleb eemal hoida!)

Prakt. liselt sain $0,64 = \underline{\underline{64\%}}$

Vaigsesteri (Kanelhappeureinotannol-
esteri) määramine:

Sadestakse, eterilisest lakutisest
eraldatud pruuni lehelise vaiguselise
lahjendatud soolhappega välja, valatakse
kaalutud filtrile ning pestakse imemis-
pumba abil kuni kloorreaktsiooni ära-
jäamiseni. 80°C juures konstantse kaalumi

Kuivatatud vair arvatakse protsentides.

Cinnameiini arv on seda kõrgem, mida madalam vaiguarv on. Hiinase protsent kõigub 20-28 vahel.

H. Dieterichi poolt üles säetud piiriväärtused.

Erikaal — 1,135 — 1,145 Saadud:			
Hapearv	— 60.0 — 80.0	"	66,83
Esteraarv	— 180.0 — 200.0	"	196.8
Seelustumisarv	— 240.0 — 270.0	"	263,6
Vaicester	— 20% — 28%	"	28%
Cinnameiini	— 65 — 77%	"	64%
Esteri mittetulad.	— 1,5 — 4,5%	"	3,75%

Nõudmised: peab võimalikult palju aromaatilisi aineid (Cinnameiini j. n. e.) ja võimalikult vähe vaicestert sisaldama.

Peale selle vastavalt ülaltähendatud piiriväärtusele.

Dieterichi meetodi juures leiame sügavamale ulatavaid andmeid ring põhjaliku süsteemi. Kaiters seelustumine, see nõuab kull 24 tundi, sünnub siin iseenesest, mille tõttu täpse arvu saab. Hapearvu määramiseks kulub vaid $\frac{1}{4}$ tund.

Cinnameiini ning vaiksesteri krantumi
määramiseks läheb kõigest 20 minutit ning
on isäraauramisele põhjendatud, selle
tõttu saab selle meetodi järel kõrgemaid
arve. Autor selletab selle kohta et cinnameiin
veel kergesti lenduvaid, lõhnavaid aineid
sisaldab mis kuumendamisel eeteriga ühes
äraauravad, kuna nad koatemperatuuris
cinnameiini jäävad. Et need ained palsamile
häärtuse annavad ning sellepärast tähtsamad
on kui vaiksester, vaha, pensol ja kaneelhape-
on äraauramine koatemperatuuris eeldatakse
kuivatusele kuivatuskapis.

Kuna teised meetodid vaid cinnameiini
hulga määrad annab käesolev meetod
"koresscinnameiini" s. o. palsamis leidevate
"väärtusliste ainete kogusumma. Dieterich
formuleerib cinnameiini määramist järgmi-
selt: "aromaatiliste osade määramine palsamis
Cinnameiin s. n. e." Nagu juba tähendatud
oli jäljendab Schreiteri farmakopea Dieterichi
meetodi; hapearvu määramine indentre, kuna
seelistumis arvu määramisel Dieterich
esialgselt loksutamiseks petrolpentsiini
soovitas ja Schreiteri farmakopea petrolleeterit
üldine käik on analoogiline. Dieteris on the
sulava osa määramine on täpselt sarnane,

Kuna cinnameiini määramisel farmakopea
eteri kuumendamist äraauramisel nõuab,
millest Dieterich loobub. Dieterichi meetod
on küll juba vananenud, kuid ta vääril
siiski töölepanu.

Dr. Fromme meetod

Cinnameiini määramine.

Umbes 1, 25 gr. palsami saab Zelenmeieri
kolbes keemilisel kaalul kaalutud.

5 cm keega ning

5 cm ka OH segatud, kümnekordse hulga
eteriga läbiloksutatud, peale eraldumist saab
alumine vesine osa pipetiga välja roetud,
eterline vedelik 0,3 gr. Tragantpudriga segatud
uuesti tugevasti loksutatud, peale selle puhtalt
eraldatud eter väikese katti tükki läbi keemi-
lisel kaalul täpselt kaalutud 200 cm Zelenmeieri
kolbesse äraalutud ja retseptuur kaalul kaalu-
tud. Nüüd saab eter ära destilleeritud, kolbesse
(cinnameiin), kas väikese leegi peal alalisel
loksutamisel kuumendatud, kuni aurud
õlise vedeliku peal ilmuvad, ehk kuivatamis-
kapis $\frac{1}{2}$ tundi 60-70° kuumendatud, siis möle-
mil juhusel $\frac{1}{2}$ tunniks ekstraktori pandud
ja lõpuks kaalutud.

Praktiselt sain 0,8. = 64%

Eesterarvu määramine

(Cinnameiini seelustumisark)

Cinnameiini määramisel saadud cinnameiin
saab 25 cm. piiriteuses lahustatud. 25 cm. alkoh.
 $\frac{1}{2}$ n. KOH segatud, tagasi voolutoruga $\frac{1}{2}$ tundi
veevannis kergel keemisel hoitud. Siis peale
10 tilga fenoolftaleiini lahutise lisamist 100 cm.
veega $\frac{n}{2}$ HCl neutraliseeritud.

$$\text{Tärgelikult: } 25,0 - \overset{\frac{1}{2}n \text{ KOH.}}{19,6} = 6,4$$

$$\text{Prakt.} - 0,8 : 6,4 = 28,055 : x \quad \underline{\underline{236.}}$$

Salpeterproovi läbiviimiseks mille läbi ena-
mest: ka võimalik on „sünteesilisel perupalsami“
nime all turule tulevad kunstprodukti tunda
saab 2 gr. palsami palsami rohuvedelikeses 10 gr.
petroleetriga tugevasti läbiloksutatud ja väga
hoolikalt väävelhape ja veega puhastatud ja
kuivatatud portselaankaussi filtreeritud, auru-
hannis äraauratud ja järel jääk cinnameiin
veel edasi 10 minutit auruhannis kuumen-
datud. Peale jahtumist lisatakse 5 tilka
salpétrihapet, erikool 1,38 segatakse mõlemad
vedelikud kiirelt ja põhjalikult. Puhast per-
palsam annab rohe kuld kollase värvi.

(õige värvi äratundmine on siin raske

Selle kohta seletab saksamaa suurema äri
 proovikaja juhataja et tema ligi 30 aasta töötä-
 misel, ise kah künagi äiges härmis kindel ei
 näinud olla, veel vähem näiks seda nõuda sellelt,
 kellel sellega tuleb harva tegemist teha)

Dr. Hohnlich'i meetod.

Triksaal 1,140 - 1,150

(Härad ained väivad triksaalu muuta)

Kui 10 tilka palsaani 20 tilga värvellhasega
 segada peab sitke mass tekuma, mis paari
 minuti pärast, külma veega ülevaetatult,
 pinnal violettina värvituna erineb ja peale
 pesemist külma veega, krobeldalt murduv
 on.

Rasvõlide ning teiste sarnas-
 te ainete juuresolekul ei tardu
 mass ravid jääb määrduvaks.

Selbissumis arvu määramine:

lahustakse 1gp. perupalsaani 20ccm.
 piirituses (kuumendatakse) lisatakse
 50 ccm. alkoholi $\frac{1}{2}$ KOH juurde, kuumendatakse
 $\frac{1}{2}$ tundi veevannil, lahjendatakse 300 ccm.
 veega ja titreeritakse $\frac{1}{2}$ HCl üleliigne KOH
 tagasi. Selleks ei tohi rohkem kui 42 ccm.
 hapet kuluda.

Cinnameiini ja selle eeterarvu abil
võltsimiste paljastamine.

Loksutatasse 2,5 gr. perupalsami 5 cem
vee ja 5 cem. NaOH segu kolm korda 10 cem.
eeteriga, auratakse eeter ära, soojendatakse
ülejäák reevannil kuuni kaalukonstanttsini
(kaalutud kausis).

Ülejäák peal vähemalt 1,4 gr. olema
Selle ülejäági lahutis 25 cem. piiritusega
saab peale 25 cem $\frac{1}{2}$ n. alkoh. KOH lisamist
 $\frac{1}{2}$ tundi reevannil soojendatud, 10 tilga
fenoolftaleiinilahuga segatud ning $\frac{n}{2}$ HCl
ülelignu KOH tagasititreeritud. Sinna ei
tõhi enam kui 13,2 cem hapet kuluda.

Praktilised tagajärjed olid järgmised:

Ülejäáki peale soojendamist 1,4 gr. = 56%

Litreerimisel läks $\frac{1}{2}$ n. HCl 13,2 cem.

$$s.o. 25 - 13,2 = 11,8$$

$$\frac{11,8 \cdot 28,055}{1,4} = \underline{\underline{2,35}} \text{ eeterarvu}$$

Saksa farmakopee V 1910.

Triksaal 15° juures 1,145 - 1,158

Seebistumisarv 224,6. Cinnameiini
seebistumisarv vähemalt 235.

1 gr. perupalsami peale 3 gr. kloraalhüdriidiga
ga selgelt lahustuma. (raskeolid.)

Seebistumisarvu määramiseks võetakse 1 gr.
perupalsami 20 gr. alkoholili (90-91%) lisatakse
50 cem. alkoholili $\frac{1}{2}$ KOH ning kuumenda-
takse segu $\frac{1}{2}$ tundi tagasiööde jahutajaga
veevannil. Siis lahjendatakse seda 300 cem.
veega, lisatakse 1 cem. fenoolftaleiini ja $\frac{1}{2}$ HCl
kuni värvu kaotamiseni, milleks mitte enam
kui 42 cem. kuluda ei tohi.

Cinnameiini sisaldavuse määramiseks
saab 2,5 gr. perupalsami 5 gr. vee ning 5 gr. NaOH
segu 50 cem. eteriga lõksutatud. 25 cem.
selgelt eterilist lahust (= 1,25 gr. perupalsami)
kalatakse kaalutud kolbesse, auratakse ära,
järel jääb kuivatatakse ära $\frac{1}{2}$ tundi 100°
juures ja kaalutakse peale jahtumist. See
peale umbes 0,7 kaaluma.

Cinnameiini seebistumisarvu määramiseks

saab see ülejään 25 cem. alkoholilise $\frac{1}{2}$ KOH lahustatud ning $\frac{1}{2}$ tundi keerannus tagasi-voolujahutajaga kuumendatud, peale mille 1 cem. fenoolftaleiini lisamisest ta $\frac{1}{2}$ HCl, kuni härmistumise muutmiseni tagasiitreeeritud saab.

Siin peab tähendama et D. A-B T mitte just väikese arvamise rea teeb, oletades, et peale selle kui 2,5 gr. palsami ceteriga loxustatud on, läbi töötamiseks voctud 25 gr. Cinnameiini lahu pool terveist lahust on, kuna cinnameiin ja lahu mahtu suurendab.

Kus näitaks D+BT arvamise järel 61,12% cinnameiini on, on koelisel 62,34% olemas vabe milline väärtuspiirile lähedalseisvale palsamile tähtis olla võib.

Lelmanni ja Mülleri meetod seda viiga ei tee. (lkj. 37.)

Üldse peab tähendama et perupalsami uurimine, nagu üldse kõigi palsamite ning väikude määramine, kuulub raskemate ning raskendatavamate analüütilise keemia kitsuste hulka. Erilist tähtsust, et meetodid mitte, ehk vähemalt mitte alats ei aita perupalsami puhtuse üle atsuustada, ei tarvitse enam tunda, see on küllalt tõendatud Dieterizi, Fromme j.n.e läbi.

Kuna siin siiski cinnameiini hulka peassa itendal it perupalsami väärtust määrata, soovitan Lehmanni ja Mülleri meetodi minu ettepanud parandusega praktilisest küljest, kui kõige kiiremalt ning täpsemalt läbi viidava.

Zesterarvu (Cinnameiini seelistusarvu) on praktilise kogemuste järel kõige kohasem määrata Fromme meetodi järel, ka Wohlrichi järel määramine on hõlbus, ja võib peale Cinnameiini kindlaksmääramist otsekoheselt zesterarvu määramiseks üle minna.

Praktilise töötamise juures peärasin tähelepanu asjaoludele, millede põhjal üldist nõuet ja käiku järgrniselt kujutada võiks:

Perupalsam peab õhukese korrana mesikollane olema suurel hulgal pruunikas-must punase helgiga, homogeenne, siinupitaoline mass. Maitse algul pehme pärast kare.

Erivägaal 1,145 — 1,155

Cinnameiini sisaldamus vähemalt 56%

Zesterarvu 235 — 255.

1 g. perupalsami 10 cm petrooleeteriga aurustamisel tagasiivoolujätkatuga soojendatud, peale

selle 2 cm. äraaallatud lahust äraauratud,
 siis ei tohi ülejään peale tilga salpeetritape
 lisamist rohena ega pruunikasrohena värvi
 anda. 3 cm. petrooleeteri lahu ei tohi 3 cm.
 vaseatselaadiga rohelineks ega pruunikas
 rohelineks muutada (kolofonium) Peale
 kuumendamist ei tohi petrooleeteri lahu
 terpentini ega stüüraksi järel lõhnada.

Cinnameiini määramine:

75 gr. rohurklaasi kaalutakse 2,5 gr. perupals.
 + 5 gr. vett, loksutatakse siis valatakse
 30 gr. eeteri juurde, korgitakse ning loksu-
 tatakse uuesti minut aega. Peale 5 gr. ta OH
 juurdelisamist loksutatakse veel 1 minut.
 10 minuti pärast valatakse eeter ithevaatli-
 kult pealt ära teise klaasi lisatakse 2-3 gr.
 tragantpulbert juurde ja loksutakse ümber.
 Kolme kuni viie minuti pärast filtreeritakse
 eeter (25-28 gr.) Kaanega lajakaalalisse
 kaalutud pudelisse ja kaalutakse eeter ära.
 Peale eeteri äraauramist veerannil, kuiva-
 tatakse paks vedel ülejään (Cinnameiin)
 pool kuni kolmveerand tundi umbes 100°
 juures ning kaalutakse peale jahutamist
 ekstraktiks.

Esteriõrnu määramiseks elistan täpselt Dr. Kohnlitschi meetodi.

Et kunstlik palsam turult kaduma hakkab ning looduspalsamist puudust enam ei ole, nagu Sp. Ztg. N:74 - 1926a teatab, puudutan seda vaid mõõdaminees mõne meetodiga.

a) 1 tilk H_2SO_4 + 15 cem. Acid. acetic. glacialis. (parem anüüdriit) loksutada, sellesse segusse lastakse tilk kunstpalsami, siis vajub ta põhja ümbritseb end rohekashalli pilvega, mis ajaajaksul punakas-violett värvu omab ka tolupalsam ja kentsaldehüüd annavad samasuguse reaktsiooni.

L.v. Kallie: võltsimine esteriga (kuur hapearu cinnameiinil). Tilk palsami 1 cem. pentsiini ja 10 tilka naatriumkloriidi keeta. Lahjendada ning valada NaOH i peale, tekitab fluorestsents rõngas: võltsimised pensüül-pensoatiga annavad sedasama reaktsiooni.

Lõpuks olgu suurte praktikute ning analüütikute ütelused peru-palsami kohta näituseks:

Herzog'i omi uurimis eskirjades D. B. He

"Perupalsami ost jääb ikka teatava piirini usaldusajaks."

L. v. Hallie onni (Pharm. Heerh. l. c.): Kindla nõuete raskuseks perupalsamile on raffi-
neeritud võltsimiste mitmekesisus. Praegu
igale võltsimisele vajame eri reaktsiooni.

Valff. "Palsami puhtus pole ka siis
täendatud kui kõik reaktsioonid võltsi-
mist eitarad.

F. D. Riedel (1910a teated): Tema võltsimisi
on väga raske vaidlematult määrata,
sest tuntud meetodid on osalt kahtle-
mata võltsitud mustriitel proovitud -
kui edasi meele tuleb et peru ja tolu-
palsam võimalikult "helt taimelt
päritud on, et järjekult juba kõrja-
reomaal võltsimine sündida võib ning
võltsitud palsam "ehtsa impordkaubana"
usaldusega vastuvõetud saab - nii tekib
steie nõue palsami kunstlikuga vahetada,
millele farmakopead koosseisu, omadusi
ning uurimisi täpselt kindlaks määrama
peaks. Muudugi tema farmakoloogilis-
kliiniliselt proovitud ning häärskiidetud
saama, enne tarvitusele võtmist.

Literatur, ärgmised autorid:

Dr. J. v. Wiesner, Die Rohstoffe d. Pflanzenreiches

Wohlrath, Harze und Harzbehälter.

Wohlrath, Farmakognosie

Flückiger, Farmakognosie

Dieterich, Helfenberger-Annalen

Dr. E. Hohlrich, die Prüfung d. Drogenmittel d. D. A. B.

C. Rohden, die officinellen äther. Öle und Balsame

Herzog-Kanner, Prüfungsmethoden

Seidel, Geographisches Handbuch.

Archiv d. Pharm. N: 250 - 1912.

" " " N: 232 - 1894

Pharm. Zentralk. N: 14 - 1923

1921.

Pharm. Ztg. 1921.

Apoth. Ztg. 1925

1924

Jahresber. d. Pharm. 1921.

Chemisch. Ztbl. 1925

1925 B II

Apoth. Ztg. 1926.

366 510

Auhinnasto

Kirschfeldt, Karl Rich.

Perupalsami väärtuse
määramise... (1) 1926